

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: **Missions in Modern Day Czech Republic**

Autor práce: **Andrew Bair**

Obor studia: **Teologie služby**

Posudek vypracoval: **Adam Mackerle**

Datum: **9. 6. 2020**

Práce Andrewa Baira je v kontextu ostatních prací obhajovaných na TF JU specifická. Jejím autorem je student, jenž bakalářská studia absolvoval v oblasti (biblické) teologie ve Spojených státech a v průběhu studia na TF JU působil jako misionář v České republice. V práci se tedy odráží pohled někoho, kdo pochází odjinud, má teologické vzdělání a zkušenost křesťanského života ze zámoří, současně však má několikaletou zkušenost misijní práce v České republice a zde také absolvoval navazující magisterské studium. Tento pohled „odjinud“ podložený vlastní pracovní i životní zkušeností a dvojitým studiem – jak v zahraničí, tak v ČR – považuji za velmi obohacující. Má šanci být nezaujatým „externím auditem“ naší domácí situace.

Práce si stanovuje za cíl „blíže se podívat na moderní kontext České republiky včetně náboženské paměti a přitažlivosti pravdivosti evangelia a na to, jak dnes zde žijící věřící mohou předávat evangelium kultuře v její konkrétní dějinné situaci.“ (s. 5) Obsah práce tomuto cíli odpovídá: Autor nejprve ve spíše teoretické části (kap. 2) popisuje stav křesťanství v České republice a míru deklarovaného bezvěrectví a zamýšlí se nad jejími příčinami. Soustřeďuje se zvláště na to, jak křesťané vnímají náboženství jako takové a jak je vnímají v rámci svých dějin a své národní identity. V následující kapitole (kap. 3) hovoří o pozitivním přístupu k evangelizaci, tj. o „přitažlivosti“ křesťanského poselství; má-li být křesťanská mise úspěšná, musí představit evangelium jako něco, co je „přitažlivé“ (desirable) a musí stavět na touhách a potřebách českého člověka, který po něčem touží (desires). Konečně v poslední části se věnuje praktickým otázkám „aplikace“ výše řečeného v českém kontextu: formování „teologické vize“, naslouchání místní kultuře, zviditelnění vlastní víry, formám pastorační práce a důrazu na pastorační práci mládeže.

Text práce jsem si velmi rád přečetl a byl pro mne značně obohacující. Autorovi se daří vystihnout a velmi příhodně formulovat některé skutečnosti, které podle mne stojí za připomenutí místním církvím. Právě v tomto ohledu nezatiženost kulturním dědictvím umožňuje autorovi nezaujatý a věcný pohled na situaci. S jeho popisem situace z větší části souzním a považuji ho za v mnoha ohledech výstižný.

Práce má však i svou slabší stránku, a tou je metodologie a formální podoba textu.

V první a druhé části, které jsou spíše teoretické, se autor při analýze situace opírá o několik textů a též o vlastní několikaletou zkušenost misijní práce. Chybí však kritická práce s použitými prameny či

systematické zpracování vlastní zkušenosti – konfrontace s jinými názory a pohledy na věc, systematické ukotvení uvedených pohledů na věc a jasná identifikace popisovaných způsobů interpretace situace v ČR. Ne vždy se také autor práce opírá o prameny dobře: např. na s. 40 cituje Augustina či Jamese Smitha, aniž uvede, v jakých částech jakého díla jsou tyto názory přítomny. Autor zmiňuje „různé průzkumy“ (s. 9–10), neuvádí však, jaké. Často celé stránky čerpají z jednoho díla jednoho autora, a jsou tak spíše parafrází jeho názorů než kritickou prací s nimi (byť, nutno dodat, je autor pravidelně konfrontuje s vlastní zkušeností, což mluví zásadně v jeho prospěch; nejedná se o slepé přebírání názorů, ale o jejich kritické zhodnocení. Škoda jen, že pouze s vlastní zkušeností, a ne ještě s dalšími autory). V poslední části práce (kap. 4) pak autor často formuluje svůj text jako vlastní pohled na věc založený na zkušenosti či jako vlastní vizi (srov. na ukázkou kumulaci obrátů jako „based on my experience“, „I believe that“, „from my experience“, „I found that“ a další, vše na s. 62). Práce se tak po metodologické stránce spíše než „odborné studii“ podobá dobré delší esaji či analýze náboženské situace z pastorační příručky. Do práce vstupuje hodně osobní zkušenosti autora, která je někdy podložena sekundární literaturou, jindy nikoli; spíše by tomu však mělo být v diplomové práci naopak – měla by stavět na ověřitelných faktech, která jsou systematicky interpretována, a následně konfrontována s osobní zkušeností autora (nejlépe též systematicky reflektovanou). Tomu odpovídá i to, že sekundární literatura není důsledněji konfrontována s další, ale slouží spíše za podklad pro prezentaci autorovy osobní zkušenosti. Čtenář se tak nikde nedozví, odkud víme, co je součástí „plausibility structures“ českých lidí (srov. s. 29–30); nedozví se, odkud víme, že „v základu křesťanského vidění světa jsou pravda, dobro a krása“ (s. 39); není jasné, odkud se bere faktický popis etiky ctností na s. 40, resp. ukotvení tohoto dobře dokumentovaného pohledu v dějinách křesťanského myšlení, apod. Zdůrazňuji, že hovořím o metodologii práce, nikoli o tvrzeních v práci obsažených, s nimiž, jak bylo řečeno výše, obvykle souzním. Znamená to, že zkušenost autora považuji za věrohodnou, často dobře a výstižně vyjádřenou a shrnutou, nicméně váhám, do jaké míry použitý způsob práce odpovídá standardní diplomové práci. Konečně, příkladem nesystémovosti je např. i ta drobnost, že když autor hovoří o českých církvích, má na mysli protestantské církve, nikoli všechny církve, např. církev katolickou, což samo o sobě není nic špatného, nicméně tato skutečnost není přiznána a není reflektována.

Co se týká ryze formální stránky, nedá se popřít, že práce trpí: obsahu chybí čísla stran, grafické zpracovává poznámek pod čarou je nejednotné (srov. způsob psaní „ibid.“, různé zarovnání odstavců apod.), práce obsahuje dokonce i jednu poznámku autora, že je ještě třeba zkontrolovat uvedené údaje (viz s. 21), byť je to věc, která občas unikne i cvičenému oku, text samotný je nezarovnaný do bloku, což působí velmi neupraveným dojmem. Práce obsahuje též nemalé množství překlepů a syntaktických nesrovnalostí.

Celkově lze říci, že práce Andrewa Baira staví převážně na vlastní zkušenosti, kterou zpracovává ne zcela systematicky a kterou konfrontuje s vybranými sekundárními zdroji, opět spíše nesystematicky. Na druhou stranu práce alespoň z části poskytuje to, co implicitně slibuje: částečně strukturovaný pohled zevnějšku na situaci evangelizace v Českých zemích, a proto stojí za přečtení. Celkově tedy navrhuji práci hodnotit známkou „dobře“.